VLAAMSE ONDERWIJSRAAD
VAN EN VOOR ONDERWIJS

ADVIES

20 november 2026

Advies over bijkomende onderwijsbevoegdheid CVO voor 1 februari 2027

Advies over bijkomende onderwijsbevoegdheid CVO voor 1 februari 2027

Vlaamse Onderwijsraad
Simon Bolivarlaan 17
BE-1000 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlaamseonderwijsraad.be
info@vlor.be

Van en voor onderwijs

Advies op vraag van Zuhal Demir, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk op 6 oktober 2026

Uitgebracht door de Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 20 november 2026 met 17 stemmen voor en 2 onthoudingen

Voorbereiding: Technische werkgroep Onderwijsbevoegdheid CVO op 22 oktober 2026, 29 oktober 2026 en 17 november 2026 onder voorzitterschap van Marie-Anne Michielsens

Dossierbeheerder: Marie-Anne Michielsens

Inhoud

1 Situering 2
2 Overzicht van de aanvragen 2
Verdeling per studiegebied 2
Aantal aanvragen per centrum 3
3 Hoe beoordeelt de Vlaamse Onderwijsraad de aanvragen? 3
4 Algemene opmerkingen 3
4.1 Gemiste kansen bij aanvragen extra onderwijsbevoegdheid voor specifieke opleidingen 3
4.1.1 Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2 3
4.1.2 Gelijkaardige uitdagingen bij andere studiegebieden 4
4.2 Programmaties in tijden van rationalisatie 4
4.3 Snelle beslissing Vlaamse Regering 5

1 Situering

Sinds 1 september 2017 kent de Vlaamse overheid de onderwijsbevoegdheid voor een studiegebied binnen het secundair volwassenenonderwijs toe aan een centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) per vestigingsplaats. Een CVO kan opleidingen enkel organiseren in de vestigingsplaatsen waarvoor onderwijsbevoegdheid is toegekend. Een penitentiaire instelling wordt daarbij als een afzonderlijke vestigingsplaats beschouwd.

Een centrum kan op twee manieren een bijkomende onderwijsbevoegdheid verwerven:

1. Een centrumbestuur vraagt onderwijsbevoegdheid aan voor een bijkomend studiegebied in een bepaalde vestigingsplaats.
2. Een centrumbestuur verwerft via overheveling van een ander centrumbestuur de onderwijsbevoegdheid voor een bijkomend studiegebied.

Daarvoor moet een centrumbestuur voor 15 februari of 30 september een gemotiveerde aanvraag indienen bij het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). De Vlaamse Regering kan de aanvraag weigeren of inwilligen met een gemotiveerde beslissing. Sinds 1 september 2015 moet de Vlaamse Regering hierover eerst advies vragen aan de Vlaamse Onderwijsraad.[1]

Voor deze aanvraagronde zijn er twintig aanvragen voor uitbreiding van onderwijsbevoegdheid voor een studiegebied in een vestigingsplaats.

2 Overzicht van de aanvragen

Verdeling per studiegebied

Studiegebied	Aantal	Studiegebied	Aantal
Aanvullende algemene vorming	3	ICT-technieken	2
Administratie	3	Informatie- en Communicatietechnologie	1
Afwerking Bouw	1	Koeling en Warmte	1
Algemene personenzorg	3	Lassen	1
Algemene vorming	1	Lichaamsverzorging	1
Ambachtelijk erfgoed	1	Logistiek en verkoop	1
Ambachtelijke accessoires	1	Mechanica-elektriciteit	2
Auto	2	Meubelmakerij	1
Bakkerij	1	Mode: maatwerk	1
Chemie	1	Mode: realisaties	1
Europese hoofdtalen richtgraad 1 en 2	1	Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2	5
Europese hoofdtalen richtgraad 3 en 4	1	Nederlands tweede taal richtgraad 3 en 4	1
Fotografie	1	Printmedia	1
Grafische communicatie en media	2	Ruwbouw	1
Horeca	1	Schrijnwerkerij	1
Huishoudelijke decoratie- en naaitechnieken	1	Specifieke personenzorg	3

[1] Decreet betreffende het onderwijs XXV, art. VI.16, 19 juni 2015.

Aantal aanvragen per centrum

Aantal centra	Aantal aanvragen
3	1
2	2
3	3
1	4

3 Hoe beoordeelt de Vlaamse Onderwijsraad de aanvragen?

De Vlor beoordeelt elk dossier in zijn geheel en doet dat aan de hand van beoordelingscriteria die gebaseerd zijn op de regelgeving:[2]

- Past de nieuw aangevraagde onderwijsbevoegdheid in een langetermijnvisie van het centrumbestuur?
- In welke mate is er een regionale maatschappelijke behoefte aan de nieuw aangevraagde onderwijsbevoegdheid in het rekruteringsgebied van die vestigingsplaats van het centrum?
- Wordt er samengewerkt met derden voor de organisatie van de nieuw aangevraagde onderwijsbevoegdheid in die vestigingsplaats?
- Beschikt het centrum over de nodige leraarsuren, expertise en infrastructuur voor de organisatie van de nieuw aangevraagde onderwijsbevoegdheid?
- Maakte de inspectie tijdens de laatste doorlichting in het centrum een voorbehoud voor de opleiding die behoort tot het studiegebied waarvoor de onderwijsbevoegdheid wordt aangevraagd?
- Komt de kwaliteit van de andere opleidingen van het centrum voor volwassenenonderwijs niet in het gedrang?
- Is het principe van de vrije keuze gewaarborgd?

Criteria die we niet bespreken, beschouwen we als voldaan.

4 Algemene opmerkingen

De Vlaamse Onderwijsraad herhaalt enkele algemene opmerkingen uit zijn vorige advies over de onderwijsbevoegdheden.[3] We stellen immers vast dat ze nog steeds van toepassing zijn.

4.1 Gemiste kansen bij aanvragen extra onderwijsbevoegdheid voor specifieke opleidingen

4.1.1 Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2

Drie dossiers gaan over een aanvraag voor Nederlands tweede taal (NT2) richtgraad 1 en 2. De dossiers vertrekken vanuit een specifieke doelstelling, gekoppeld aan duidelijk omlijnde partnerschappen en een afgebakende doelgroep. Zo'n aanvraag krijgt echter een negatief advies van het Agentschap Integratie en Inburgering (AGII) omdat het dossiers beoordeelt op basis van

[2] Decreet betreffende het volwassenenonderwijs, 15 juni 2007 en Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van het aanbod in het volwassenenonderwijs, 19 juli 2007..

[3] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. *Bijkomende onderwijsbevoegdheid en overheveling cvo voor 1 september 2026*, 31 maart 2026.

het reguliere NT2-aanbod in de vestigingsplaats, gericht op een brede doelgroep van anderstaligen.

Dat uitgangspunt zorgt ervoor dat deze heel specifieke aanvragen, die samenhangen met bepaalde partners en beperkt zijn in tijd en cursistenaantallen, geen kans maken op goedkeuring.

Zulke aanvragen botsen op een regelgeving die uitgaat van een alles-of-nietsscenario en weinig ruimte laat voor initiatieven die bewust beperkt zijn in tijd, doelgroep en schaal. Nochtans sluiten dergelijke aanvragen nauw aan bij beleidsintenties, zoals het voorzien van NT2-lessen voor ouders van schoolgaande kinderen. In de mededeling *NT2: Nederlands werkt!* worden voor zulke initiatieven projectsubsidies voorzien.[4] De oproep hiervoor staat echter voorlopig on hold. Dat is jammer, want zo geraken zulke initiatieven niet opgestart, terwijl het engagement sterk aanwezig is en de contacten met lokale besturen en/of andere lokale partners al gelegd zijn.

De Vlor is zulke initiatieven genegen en wil ze ondersteunen. Daarom vragen we om een duurzame oplossing, een structurele aanpak. Op dit moment is het immers op basis van de huidige regelgeving, die zulke initiatieven niet voorziet, niet mogelijk om de aanvragen correct te beoordelen.
De Vlor ziet daarom opnieuw af van advisering van dergelijke aanvraagdossiers.

4.1.2 Gelijkaardige uitdagingen bij andere studiegebieden

De aanvragen voor gelijktijdig geïntegreerde trajecten (de combinatie van een beroepsopleiding met een NT2-opleiding) botsen op hetzelfde probleem. Ook hier is advies van AGII nodig. Dat valt vaak negatief uit, omdat het agentschap de volledige onderwijsbevoegdheid als uitgangspunt neemt. Centra willen echter zo'n complementair aanbod kunnen doen voor hun eigen opleidingen, zonder in concurrentie te willen gaan met andere CVO's die de onderwijsbevoegdheid Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2 al hebben.

De Vlor stelt bovendien vast dat deze problematiek zich niet beperkt tot NT2, maar ook voorkomt in andere studiegebieden. Ook daar gaat het vaak om zeer specifieke aanvragen die samenhangen met bepaalde partners of gericht zijn op een specifieke doelgroep, een beperkte tijdsduur of een bepaalde context. Dergelijke aanvragen kunnen waardevol en complementair zijn, maar het huidige alles-of-niets-kader laat geen ruimte voor kleinschalige of contextgebonden programmatie.

Het toekennen van een onderwijsbevoegdheid voor een volledig studiegebied kan bovendien de mogelijkheid wegnemen voor andere centra in dezelfde regio om later nog een goedkeuring te krijgen, zelfs wanneer complementariteit mogelijk is.

De Vlor vraagt daarom om regelgeving die meer ruimte biedt voor maatwerk. Zo kunnen centra in overleg een niet-concurrentieel, complementair aanbod uitwerken. Ook aanvragen voor een specifieke beroepsopleiding of een gericht NT2- of AAV-aanbod voor een bepaalde opleiding, partner of cursistengroep moeten op die manier kunnen worden overwogen.

4.2 Programmaties in tijden van rationalisatie

Het volwassenenonderwijs ondergaat ingrijpende veranderingen. Zo zijn er de wijzigingen in inschrijvingsgelden en aanpassingen in de omkadering. Daarnaast liep er een rationalisatieoefening onder regie van de overheid, die recent afgerond en vertaald is naar een

[4] Mededeling aan de Vlaamse Regering. NT2: Nederlands werkt! 17 oktober 2025.

conceptnota.[5] Het is nog te vroeg om te weten welke implicaties dit concreet zal hebben. De Vlor stelt intussen vast dat de verschillende beleidsingrepen leiden tot onzekerheid bij de centra, maar ook tot een verschraling van het aanbod: steeds meer centra dienen aanvragen in voor een kleiner aantal studiegebieden, waarbij de focus op zorgopleidingen en NT2 ligt en taalopleidingen amper of niet meer aangevraagd worden. De raad vraagt om ook aandacht te hebben voor de gevolgen voor het personeel als er beslissingen genomen worden over bijkomende onderwijsbevoegdheden en eventuele rationalisaties.

Die evolutie brengt belangrijke aandachtspunten met zich mee. Zo kan waardevol aanbod dat relevant is voor de arbeidsmarkt onder druk komen te staan wanneer centra keuzes moeten maken in functie van rationalisatie. Daarnaast ontstaat een grotere concurrentiedruk tussen centra, wat samenwerking en complementariteit kan bemoeilijken. Het is daarom belangrijk dat centra regelmatig blijven afstemmen met elkaar, niet enkel voor een nieuwe aanvraag van een onderwijsbevoegdheid, maar ook nadien bij de uitrol van een opleiding.

De Vlor benadrukt het belang van een stabiel kader waarin centra hun decretale opdracht volwaardig kunnen blijven realiseren.[6] Een doordachte langetermijnvisie op het volwassenenonderwijs kan ertoe bijdragen dat centra de nodige ruimte, duidelijkheid en vertrouwen behouden om sterke, arbeidsmarktrelevante en maatschappelijk impactvolle trajecten aan te bieden.

4.3 Snelle beslissing Vlaamse Regering

De centra vernemen vaak pas laat of de Vlaamse Regering hun aanvraag voor onderwijsbevoegdheid goedkeurt. Daardoor kunnen zij hun opleidingsaanbod niet tijdig voorbereiden om op 1 februari of 1 september op te starten en de instroom optimaal te organiseren. In sommige gevallen blijkt een snelle opstart zelfs niet haalbaar. De beslissing over de aanvragen van vorige ronde werd zelfs nog later dan anders meegedeeld, ondanks onze herhaalde vraag om tijdig te communiceren.[7] De Vlor vraagt daarom met aandrang dat de centra zo vroeg mogelijk worden geïnformeerd over de beslissing van de Vlaamse Regering.

Hierna volgt het concrete advies per dossier. Dat wordt niet gepubliceerd op de website van de Vlaamse Onderwijsraad.

Marie-Anne Michielsens
secretaris Raad Levenslang en Levensbreed Leren

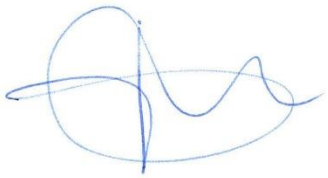

Lies Declerck
voorzitter Raad Levenslang en Levensbreed Leren

[5] Conceptnota "Naar een slagkrachtig en toekomstgericht publiek opleidingslandschap. Krachtlijnen voor de hervorming en versterkte coördinatie van het aanbod." 16 oktober 2026.

[6] Decreet betreffende het volwassenenonderwijs, 15 juni 2007: *"Het volwassenenonderwijs heeft als doelstelling enerzijds de cursisten de kennis, vaardigheden en attitudes bij te brengen die nodig zijn voor de persoonlijke ontwikkeling, het maatschappelijk functioneren, het verder deelnemen aan onderwijs, het uitoefenen van een beroep of het beheersen van een taal en anderzijds de cursisten in staat te stellen erkende studiebewijzen te behalen."*

[7] De beslissing van de Vlaamse Regering werd genomen op de ministerraad van vrijdag 10 juli 2026 en op maandag 13 juli 2026 aan de centra en aan de Vlaamse Onderwijsraad gecommuniceerd.